

Neuvoja hätähousun ratsastajalle

Kun hevonen ei malta odottaa

Raven lyhyt ja paksu kaula asettaa omat rajoituksensa. – Ei kannata pyytää sitä kulkemaan kovin lyhyellä kaulalla, sillä se on hyvin epämukava asento hevoselle, neuvoo Seppo Laine.

Valmentajan luona –sarjassa mietitään tällä kertaa, miten innokkaasti liikkuvan suomenhevosen saisi malttamaan mielensä paremmin. Annukka Nieminen ja 16-vuotias ruuna I.P. Rave valmentautuvat kouluratsastuskilpailuihin. He ovat kilpailleet helppo B –tasolla ja tarkoitus on vielä tämän vuoden aikana startata helppoa A:ta. Ongelmana on vaan se, että Ravella tuppaa olemaan liian kiire. Siirtymiset askellajien välillä ovat hätäisiä ja hevonen työntää vielä kielen ulos suustaan helposti pidätettäessä.

Kun Rave vastustaa pidätettä, se työntää kielen ulos oikeasta suupielestään.

ohjat ovat pitkät ja kyynärpäät liian suorat.

Sinun täytyy säilyttää kyynärpäisissä selvä kulma, jotta kyynärpää voi joustaa ja mahdollistaa pehmeän ohjastuntuman. Pidä käsivarret vartalon tuntumassa.

Annukka pysäytti Raven, kun Seppo halusi näyttää, miten istuntaa tulisi muuttaa.

- Kun pidätät, älä paina ristiselkääsi keinotekoisesti notkolle. Se vaan saa vartalosi jännittymään ja hevonen vastustaa apuja. Samalla jalkasi siirtyvät liian taakse ja istunnasta tulee tasapainoton riippuistunta.

Annukka harjoitteli istumaan rennompana ja suurempana, jolloin Raven selkä rentoutui ja pyöristyi. Samaan aikaan hän myös keskittyi pitämään kätensä paikallaan myös pidättäessään.

Vaikea vasen suunta

Oikea kierros oli sekä Annukalle että Ravelle helpompi, sillä hevonen on pehmeämpi oikeasta kyljestään.

- Jos hevonen työntyy ulos vasemmalle, lisää vähän vasemman ohjan tuntumaa niin että hevonen pysyy oikealla reitillä.

Vasemmassa kierroksessa pidäte-ongelmat korostuivat.

- Älä paina sisäkättä alas kun otat pidätteen tai johdat ohjalla. Silloin käsi jännittyy ja ohjastuntumasta tulee kuollut, Seppo muistutti.

- Muista myös, että asetus ei ole pidäte! Tee asetus johtavalla ohjalla, älä vedä ohjasta taaksepäin.

Annukka saikin harjoitella hetken

Valmentaja Seppo Laine on työskennellyt hyvin paljon suomenhevosten kanssa. Hän tutustui Raveen katsoamalla ensin, miltä hevonen näyttää rakenteensa puolesta.

- Hevosella on aika lyhyt ja paksu kaula, joten kun se kulkee syvässä peräänannossa, se voi tuntea olonsa tukalaksi, Seppo totesi heti alkuunsa.

- Tämän hevosen kanssa täytyy varmasti tyytyä vähän avoimempaan muotoon, jotta hevonen viihtyi työnteon parissa.

Annukka kertoi, että Rave työntää kielen yleensä ulos oikeasta suupielestä. Tämä ongelma hevosella oli jo sen tullessa hänen omistukseensa.

- Useimmiten kielen kanssa pelaava hevonen työntää kielensä ulos siltä puolelta, joka on sen heikompi eli pehmeämpi puoli. Kielen ulos työntäminen kertoo, että hevonen ei uskalla tukeutua rennosti kuolaimeen vaan yrittää väistää sen vaikutusta.

- Kouluratsastustuomarille kielen näkyminen kertoo myös siitä, että hevonen ei ole riittävän suora. Näiden asioiden takia kielen roikottamisesta rankaistaan kouluratsastuskilpailuissa melko ankarasti, Seppo kertoo.

Verryttelyä ympyröillä

Annukka alkoi verryttellä Ravea itsenäisesti ja Seppo tarkkaili, miltä ratsukon meno näytti. Verryttelyssä Annukka ratsasti loivia kaarteita kevyessä ravissa. Rave liikkui rauhallisessa tahdissa, mutta kuulointuntu ei ollut tasaisen pehmeä.

- Lyhennä vähän ohjia, Seppo kehotti.

- Joka kerta kun otat pidätteen,

painat ensiksi käsivartesi alas kohti hevosen kaulaa, koska ohjat ovat liian pitkät. Tämän vuoksi käsivartesi jännittyvät, pidätteestä tulee jäykkä ja hidas. Sen vuoksi Rave vastustaa pidätettä ja painaa kuulainta vasten, Seppo analysoi.

- Kun jännität käsiä, et pysty pidätettä tehdessäsi istumaan liikkeessä mukana vaan jännität ylävartaloa niin että et enää istukaan syvällä satulassa.

Liian pitkät ohjat saivat myös Annukan ylävartalon epävakaaaksi.

- Joudut aina kallistumaan taaksepäin, jotta pystyt ottamaan pidätteen, kun ohjat ovat noin pitkät. Vartalo tulee kuin keinutuli.

- Lisäksi hevonen saa ohjille painaessaan sinut vetäistyä etukenoon jos

Annukka ratsasti alkutunnista vähän jännittyneessä asennossa kevyttä ravia. Liian notko selkä tekee ylävartalosta epävakaa ja häittää tasapainon löytymistä.

Jos ratsastajalla on liian pitkät ohjat, herkkien pidätteiden ottaminen on vaikeaa. Annukka tässä vähän liioittelee kuvaajan pyynnöstä.

Annukalla on paha tapa painaa sisäkättä alas silloin kun hänen itse asiassa pitäisi käyttää aktiivisemmin sisäpohjetta.

aikaa vasemman käden pitämistä oikealla paikallaan vasemmassa kierroksessa.

- Pidä ohja riittävän lyhyenä niin että sinun ei tarvitse siirtää kättä kun haluat pidättää.

- On hyvin tavallinen virhe, että ratsastaja vetää sisäohjasta kaarteissa, Seppo lohdutti.

- Yritä kuitenkin keskittyä siihen, että hevonen pyöristyy sisäjalan ympäri ja tulee ulko-ohjan tuntumalle.

- Kun keskityt ensin pitämään vasemman käden oikeassa paikassa, pääset käyttämään vasenta pohjetta tehokkaasti. Liian alhaalla oleva käsi estää pohjeapua menemästä läpi, hevonen vaan nojaa entistä enemmän pohjetta vastaan. Siinä taistelussa ei ratsastaja pärjää, vaikka hä-

nellä olisi Arnold Schwarzeneggerin voimat, Seppo kuvaili.

Kun Annukka malttoi luopua vahvasta pidättävästä sisäohjasta, hevonen alkoi vähitellen hakeutua rehelliselle ulko-ohjan tuntumalle ja taipui kaarteeseen suuntaiseksi.

Taputtamalla rennoksi

Kun hevonen hakeutui vähitellen ulko-ohjan tuntumalle ja ravasi tahdiikkaasti mutta rauhallisesti, Annukka sai tehtäväkseen taputtaa sen kaulaa sisäkädellä. Kuinka ollakaan, hevosen ylälinja rentoutui välittömästi ja kielikin pysyi visusti suun sisällä.

- Kun ratsastaja taputtaa, hän ei voi olla myötäämättä ohjilla. Jotkut ratsastajat luulevat myötäämisen olevan

sitä, että vedetään vähän vähemmän ohjista. Joillakin ratsastajilla taas on vaihtoehtoina vain jatkuva veto ohjista tai tunteeton myötääminen.

- Ratsastajan täytyy kehittää omaa tunnettaan ja pystyä pitämään ohjastuntuma herkkänä ja elävänä, jotta hevonen voi kulkea rentona.

Myötäämisen jälkeen Annukka otti alkuun liian vahvan ohjastuntuman.

- Kun otat ohjan taas tuntumalle, ole tarkka siitä, ettet kiskaise ohjasta. Ota tuntuma pehmeästi ja pidä käsivarret rentoina.

- Heti kun myötät sisäohjalla, hevonen laittaa kielensä takaisin suuhun. On muistettava, että yksikään hevonen ei tuo kieltä ulos suusta pelkästään siksi, että sillä on kuolaimet suussaan. Kielen ulostuominen on ratsastajan käden ja ohjastuntuman aiheuttama asia, Seppo sanoi.

- Tietenkin joskus on kyse siitä, että hevonen on oppinut huonon tavan eikä nykyisellä ratsastajalla ole osaa eikä arpaa siihen, että ongelma on olemassa.

Siirtymisiin laatua

Siirtymiset askellajista toiseen ovat Annukan ja Raven heikko kohta. Seppo painotti sitä, että nyt tärkeintä on tehdä siirtyminen oikeaoppisesti. Alkuvaiheessa siirtymisiin tulee käyttää paljon aikaa ja täsmällisyydestä täytyy tinkiä.

- Ole tarkkana, että et jännitä istuntaa siirtymisessä. Sinulla on tapana nousta vähän ylös satulasta kun pidät ohjilla, ja se laittaa vaan lisää vauhtia hevoseen. Istunnan pitäisi olla rento ja syvä, odottava, kun teet siirtymistä alas käyntiin. Nyt näyttää siltä, että hevonen ei oikein ymmärrä, mitä tarkoitat, kun haluat tehdä siirtymisen ja sen vuoksi se jatkaa ravia jännittyneenä.

- Ylävartalon on pysyttävä koko ajan hallinnassa, varo ettei se nykäise taakse päin kun pidät.

- Kun hevonen pysyy vasemman eli ulko-ohjan tuella, myötää oikealta ja taputa kaulalle kun pyydät siirtymistä alas käyntiin ulko-ohjalla ja istunnalla.

- Tärkeintä on, että olet johdonmukainen ja teet asian aina samalla tavalla. Jos et pidä omasta linjastasi kiinni, hevonenkaan ei paranna suorituksiaan kun se ei ole aivan varma siitä mitä haluat.

- Pidä käsivarret pehmeinä, älä vedä ohjista. Istu syvälle alas satulaan ja tee pidäte ohjasta viemättä kättä taakse päin. Vaikka siirtymisen ravis- ta käyntiin kestäisi tällä tapaa alkuun kierroksen, älä silti lähde takaisin vanhaan tapasi.

Kehujen avulla eteenpäin

Annukka teki useita siirtymisiä ravin ja käynnin välillä oikeassa kierroksessa ja vähitellen Rave alkoi kuunnella apuja nopeammin. Rave sai kehuja

Älä paina kättä suorana alas, se tekee ohjasavuista hitaat ja tunteettomat, neuvo Seppo.

Säilytä kynänpäässä selvä kulma. Se takaa, että käsi toimii joustavasti ja pehmeästi eikä hevonen tunne tarvetta karata avuilta.

heti kun se vastasi apuihin oikein ja siirtymisistä tuli selvästi rennompia.

Seuraavaksi pääty-ympyrästä tehtiin neliohjausta, jolla ravattiin sivut ja hevonen siirrettiin käyntiin aina ennen kulmaa.

- Älä lähde kääntämään ennen kuin hevonen kävelee, Seppo muistutti.

- Käännä hevonen johtavalla ohjalla, mutta älä paina kättä alas. Jos hevonen ei käännä johtavan ohjan vaikutuksesta, pidä ulko-ohjalla ja johda sitten uudestaan.

Annukka jäi vähitellen istumaan alas harjoitusraviin. Aluksi hänestä ravi tuntui epämuksuvalta istua.

- Olet selvästi tottunut ottamaan vähän tukea sisäohjasta, mutta yritä nyt säilyttää tasapainosi ilman että vedet ohjasta taakse, Seppo houkutteli.

- Juttele vaikka hevoselle jotakin mukavaa, tärkeintä on että hengität syvään ja pysyt rentona.

- Kun pystyt istumaan ilman ohjien tukea, hevosellakaan ei ole niin kiire juosta alta pois.

Hetken päästä Annukka sopeutui uuteen tasapainoon ja Rave ravasi pyöreästi ja matkaavoittavin askelin.

- Nyt pääset paljon paremmin istumaan alas satulaan, Seppo kehui.

- Tuntuu hyvältä eikä tarvitse vetää ohjista yhtään, Annukka tuumasi.

Pyöreää laukkaa

Pitkän ja rennon raviharjoittelun jälkeen oli aika kokeilla laukkaa. Annukka nosti vasemman laukan samalla idealla kuin oli ratsastanut raviakin, sisäohja pysyi hyvin kevyellä tuntumalla ja hevonen haluttiin sisäpohkeen ja ulko-ohjan väliin.

- Muista aina välillä taputtaa hevosta sisäkädellä, se rohkaisee sitä rentoutumaan, Seppo sanoi.

- Nyt tuntuu hyvältä eikä Rave mene yhtään liian lujaa, Annukka riemuitsi, kun Rave laukkasi rentoa tahdikasta laukkaa kantaen itsensä kiirehtimättä yhtään mihinkään.

- Kun pystyt muuttamaan omaa ratsastustasi, hevonen vastaa hyvin nopeasti muuttuneeseen tilanteeseen eikä enää kiirehdi asiasta toiseen, Seppo vakuutti tunnin päätteenksi.

- Sitten myös eri liikkeet ja siirtymiset alkavat sujua rennosti.

- Muista säilyttää itsekuri, kun harjoittelet Raven kanssa. Tarvitaan tuhansia ja tuhansia toistoja, jotta vanhoista huonoista tavoista pääsisi eroon ja uudet tavat vakiintuisivat.

- Osa korjauksista tehtiin tällä kertaa vähän liioitellen, mutta tärkeintä on että ratsastaja tietää, miltä korjaus tuntuu ja miten se vaikuttaa. Uusi tapa tehdä asioita täytyy sitten työskennellä ahkeralla harjoittelulla tutuksi, sanoo Seppo Laine. •

Annukka taputtaa laukassa sisäkädellä hevosta kaulalle, ja Rave rentoutuu heti. Tämä on hyvä ja helppo tapa saada hevonen odottamaan ratsastajansa apuja.

Rave alkaa rentoutua ja hyväksyy ohjastuntuman. Se venyttää kaulaansa eteen-allas ja koko ylälinja pyöristyy. Hevonen ei kuitenkaan paina kädelle, vaan kulkee hyvässä tasapainossa.